

การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐาน
การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในจังหวัดหนองคาย*

A NEEDS ASSESSMENT FOR DEVELOPING THE EFFECTIVENESS OF WORK
PERFORMANCE STANDARDS UNDER LOCAL ADMINISTRATIVE
ORGANIZATIONS IN NONG KHAI PROVINCE

พีระพงศ์ พิมซอ

Pirapong Pimson

ทณงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ

Tanongsak Koomkhainam

มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย

Khon Kean University, Nong Khai Campus, Thailand.

E-mail: piraponpi@kkumail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) หาแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การวิจัยนี้เป็น การวิจัยเชิงพรรณนา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษาคู่มือผู้ดูแลเด็ก จำนวน 226 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบ่งชั้น การเก็บข้อมูลมี 2 ระยะ โดยระยะที่ 1 เป็นการเก็บข้อมูลเชิง ปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามมีค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม 0.983 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและจัดเรียงอันดับความสำคัญของความต้องการ จำเป็น ระยะที่ 2 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อหา แนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการศึกษาความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับสภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.33) ส่วนค่าเฉลี่ยระดับสภาพที่พึง ประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.93) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับสภาพปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับสภาพที่พึงประสงค์เป็นรายด้านทุกด้าน ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ลำดับความสำคัญของความ

*Received: 22 February 2023; Revised: 24 August 2023; Accepted: 24 August 2023

ต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับ 1 คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร (PNIModified = 0.505) ลำดับ 2 คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (PNIModified = 0.500) และลำดับ 3 คือ ด้านบุคลากร (PNIModified = 0.473)

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น, การพัฒนาประสิทธิภาพ, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the current and desirable conditions of the study of needs and to develop effectiveness in accordance with the Child Development Center's operating standards; Child Development Center This research was a descriptive research with a sample group being the director of the Education Division. Academics study teachers who took care of 226 children, which were randomly divided into classes. Data collection consisted of 2 phases. Phase 1 was quantitative data collection using questionnaires with a questionnaire reliability of 0.983. Data were analyzed with statistical values of frequency, percentage, mean, standard deviation and prioritization of essential needs. Phase 2 qualitative data collection. By analyzing the data from interviews with experts to find ways to improve effectiveness according to the standards of child development centers.

The results showed that the current and desirable state of needs education is necessary to improve effectiveness in accordance with the standards of implementation of child development centers. Overall, it was found that Average current condition level at the moderate level ($X = 3.33$), while the mean level of the desirable condition was at the highest level ($X = 4.93$). From the results of the data analysis, it was found that the mean level of the present condition was lower than the level of the desirable condition on each side. All sides The need is necessary to develop effectiveness in accordance with the operating standards of child development centers. It was found that the priorities of the necessary needs are as follows: No. 1 is academic and curriculum activities (PNIModified = 0.505), No. 2 is Child Development Center Management (PNIModified = 0.500), and No. 3 is Child Development Center (PNIModified = 0.500) Personnel (PNIModified = 0.473)

Keyword: Needs Assessment, Developing the Effectiveness, Child Development Center

บทนำ

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษามาตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาปฐมวัย อันจะเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาคุณภาพคนตลอดชีวิต เพราะการศึกษาจะทำให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยหลายประการ ดังบัญญัติไว้ในมาตรา 54 วรรคสอง ได้กำหนดว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กต้องได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพร้อมด้วยภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยกัน ในขณะที่แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ยุทธศาสตร์ที่ 3 กล่าวถึงการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เป้าหมายในข้อ 3.3 ได้ระบุว่า สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม กระบวนการเรียนรู้ ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพ และมาตรฐานได้ มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้คุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น สถานศึกษา สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดกิจกรรมสอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัยและสมรรถนะของเด็กที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานคุณภาพเด็กปฐมวัยของอาเซียนเพิ่มขึ้น สถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) โดยแนวทางการพัฒนาส่งเสริมให้เด็กเล็ก (0-2 ปี) ให้ได้รับการดูแลและพัฒนาที่สมวัยรอบด้านอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง โดยมีการปรับระบบการบริหารจัดการการดูแลและพัฒนาเด็กเล็ก และการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพและมาตรฐาน รวมทั้งพัฒนาหลักสูตรและคู่มือการเตรียมความพร้อมพ่อแม่และการเลี้ยงดู และพัฒนาเด็กเล็กให้มีความรู้ตามวัย และพัฒนาหลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้บัญญัติไว้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดก็ได้ ตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดการศึกษาปฐมวัยแก่เด็กอายุ 3 - 5 ขวบในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 54 วรรคสอง กำหนดว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้เข้ารับการศึกษาเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย” แม้ว่าการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากแต่ต้องสนองต่อนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย และการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ เพื่อมุ่งพัฒนาความพร้อมแก่เด็กในวัย 3-5 ขวบ ให้ได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และมีความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาต่อในระดับประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่วนราชการต่าง ๆ ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเอง ถือว่าเป็นสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 18 และมาตรา 4 แต่ก็ยังมีความ

แตกต่างหลากหลาย ทั้งในด้านโครงสร้างการบริหารงาน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน รวมถึงการพัฒนาคุณภาพ ดังนั้น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จึงได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และ 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2559)

การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เท่าที่ผ่านมาพบว่า ยังไม่มีประสิทธิผลตามควรที่จะเป็น มีงานวิจัยหลายเรื่องที่ทำการศึกษาถึงประสิทธิผลในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไว้อีกหลาย ราย เช่น เต็มศิริ สองเมือง ได้ศึกษาสภาพปัญหาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหลายแห่งมีปัญหาในการบริหารจัดการ ปัญหาด้านบุคลากร (เต็มศิริ สองเมืองและคณะ, 2563) และด้านอาคาร วัชรินทร์ เสมามอย ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา พบว่า มีปัญหาเรียงตามลำดับสำคัญ ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม (วัชรินทร์ เสมามอย, 2559) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ทาริกา ไทยธานี ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง พบว่า มีปัญหาเรียงตามลำดับสำคัญ ได้แก่ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน (ทาริกา ไทยธานี และ พรเทพ รุ่งแผน, 2560) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพ็ญโสภา เทพปิ่น ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินการจัดการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พบว่า มีปัญหาเรียงตามลำดับที่สำคัญ ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน (เพ็ญโสภา เทพปิ่น และคณะ, 2558) จะเห็นว่า เท่าที่ผ่านมาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ยังไม่มีประสิทธิผลเท่าที่ควรจะเป็น สมควรทำการศึกษาวิจัยให้เห็นปัญหาและแนวทางการพัฒนาให้เกิดผลดีมีประสิทธิผลตามที่คาดหวังต่อไป

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้น เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ที่มุ่งการจัดการเรียนรู้กับเด็กปฐมวัยในท้องถิ่น ให้เจริญเติบโต และเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จังหวัดหนองคายแบ่งการปกครอง แบ่งออกเป็น 9 อำเภอ 62 ตำบล มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งแยกออกเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย 1 แห่ง เทศบาลเมือง 2 แห่ง เทศบาลตำบล 17 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 48 แห่ง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 124 แห่ง (สำนักงานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย, 2564) ในปัจจุบันปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคายนั้น ยังไม่เป็นไปตามแนวทางที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด

เนื่องจากบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละที่ มีปัญหาที่แตกต่างกัน บางที่มีปัญหาด้านงบประมาณ บางที่มีปัญหาด้านบุคลากร บางที่มีปัญหาด้านการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งก็มีข้อแตกต่างกันออกไป

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นข้าราชการในสังกัดกองการศึกษาฯ และวัฒนธรรม จึงสนใจที่จะศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ให้มีคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย
2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดหนองคาย โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดหนองคาย จำนวน 124 ศูนย์ ประชากรผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการกองการศึกษาหรือผู้รักษาราชการแทน นักวิชาการศึกษาหรือผู้รักษาราชการแทน ครูผู้ดูแลเด็ก รวมจำนวนทั้งหมด 570 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 226 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น 2 ขั้นตอน โดยการสุ่มศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามอำเภอและสุ่มผู้ให้ข้อมูลตามสถานภาพ

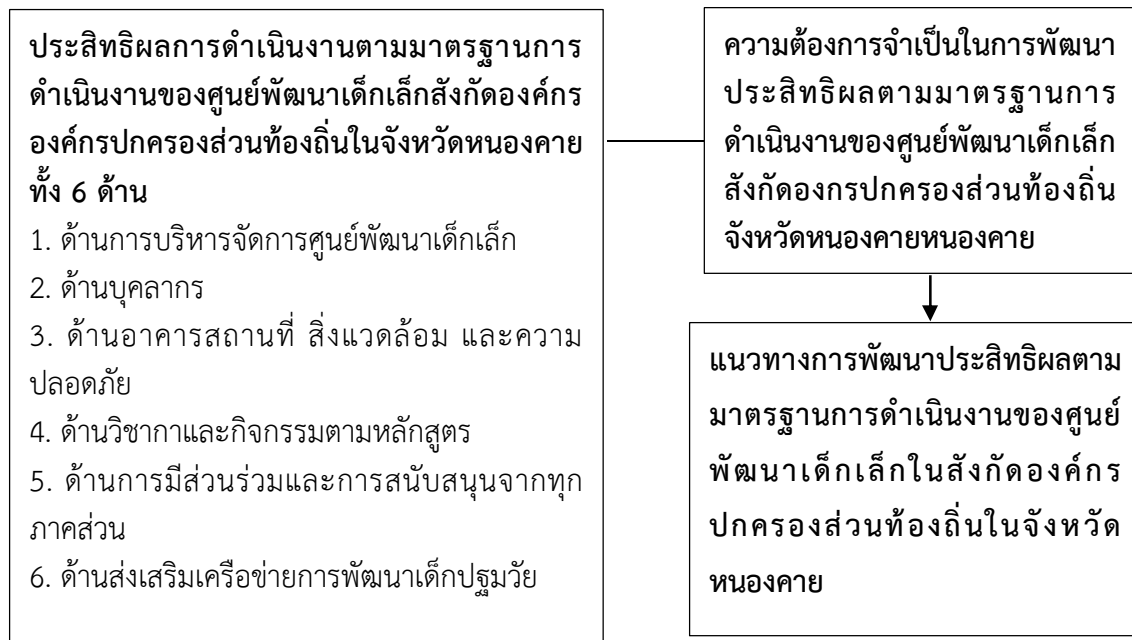
1.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือขอบเขตของประสิทธิภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคายทั้ง 6 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 2) ด้านบุคลากร
- 3) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย
- 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

- 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน
- 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.3 กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้อำนวยการกองการศึกษาสังกัดเทศบาลและสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 3 คน หัวหน้าฝ่ายการบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้ดูแลเด็กที่วิทยฐานะชำนาญการขึ้นไป โดยมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี จำนวน 3 คน รวมกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 7 คน

1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้ เพศ อายุ อายุราชการ ตำแหน่งปัจจุบัน ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดงานวิจัยในครั้งนี้

1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.5.1 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะสหวิทยาการมหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงกองการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 66 แห่ง ในจังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยนำได้นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกองการศึกษา พร้อมทั้งแบบสอบถามส่งถึงผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษาและครูผู้ดูแลเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ และขอให้กองการศึกษาส่งแบบสอบถามกลับทางไปรษณีย์ด้วยเช่นกัน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลและติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืน โดยขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

1.5.2 ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อขอความอนุเคราะห์จากกลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ตามวัน เวลา สถานที่ที่นัดหมาย ซึ่งผู้วิจัยแนะนำตัวเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ และขออนุญาตบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์ ดำเนินการเก็บข้อมูลในรูปแบบการจดบันทึก และได้รับอนุญาตให้บันทึกเสียงและการบันทึกภาพจากผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ เพื่อให้มั่นใจว่าที่รวบรวมได้มีความถูกต้อง ผู้วิจัยได้สรุปและทวนคำถามคำตอบก่อนสิ้นสุดการสัมภาษณ์แต่ละคน ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกต การตรวจสอบเอกสาร และการถอดบทสัมภาษณ์จากการบันทึกเสียง พร้อมรวบรวมข้อมูลและสรุปผลการสัมภาษณ์ในแต่ละคน

1.6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1.6.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 2 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

1.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้จากเอกสารการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอโดยการบรรยายความเรียง

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูล (PNI) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคายในภาพรวม

รายการปฏิบัติ	ระดับสภาพปัจจุบัน			ระดับสภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับความต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.30	0.34	ปานกลาง	4.95	0.12	มากที่สุด	0.500	
2. ด้านบุคลากร	3.34	0.27	ปานกลาง	4.90	0.20	มากที่สุด	0.473	3
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	3.35	0.28	ปานกลาง	4.90	0.20	มากที่สุด	0.460	6
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	3.29	0.29	ปานกลาง	4.95	0.10	มากที่สุด	0.505	1
5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	3.34	0.30	ปานกลาง	4.90	0.15	มากที่สุด	0.466	4
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	3.37	0.32	ปานกลาง	4.94	0.15	มากที่สุด	0.465	5
รวม	3.34	0.30	ปานกลาง	4.93	0.15	มากที่สุด		

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ในภาพรวม โดยค่าเฉลี่ยของระดับสภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.34) ส่วนค่าเฉลี่ยระดับสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.93) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับสภาพที่พึงประสงค์เป็นรายด้านทุกด้าน ผลการ

จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ภาพรวมพบว่า ค่า PNIModified อยู่ระหว่าง 0.460 ถึง 0.505 ด้านความต้องการพบว่า มีค่า PNIModified สูงสุด มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร มีค่าลำดับที่ 2 คือ ด้านการบริหาร จัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลำดับที่ 3 คือ ด้านบุคลากรลำดับที่ 4 คือ ด้านการมีส่วนร่วม และการ สนับสนุนจากทุกภาคส่วน ลำดับที่ 5 คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ลำดับที่ 6 คือ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

2. แนวทางในการการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 7 ท่าน ในแต่ละด้านที่มีความต้องการในการพัฒนาที่สำคัญ 2 ด้าน ซึ่งมีอยู่ 8 ประเด็น ซึ่งสามารถสรุป แนวทางในการการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังต่อไปนี้

2.1 ในการพัฒนาด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรมีแนวทางในการพัฒนา ดังหัวข้อ ต่อไปนี้

2.1.1 แนวทางในการพัฒนาครูผู้สอนในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ นั้น ผู้บริหารต้องมีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการพัฒนาตนเองในด้านการจัดทำแผนประสบการณ์เรียนรู้จาก แหล่งอบรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น เพื่อที่จะได้ให้ครูนำมาจัดประสบการณ์ให้กับเด็กเพื่อที่จะได้รับพัฒนาอย่าง ถูกวิธีต่อไป

2.1.2 การส่งเสริมงานในฝ่ายวิชาการให้สามารถวางแผนและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการ จัดการเรียนรู้ของของศูนย์พัฒนาเด็ก ต้องมีการคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านงาน วิชาการ ซึ่งจะทำให้การวางแผนการดำเนินงานด้านวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งการแก้ไข ปัญหาต่างในด้านวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.3 คณะกรรมการติดตามและนิเทศการจัดการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ผู้ที่จะ ทำการนิเทศต้องเป็นผู้ที่เข้าใจถึงการจัดการศึกษา และสามารถให้คำชี้แนะแนวทางในการจัดการเรียนรู้ ให้กับครูผู้สอน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.4 แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ควรมีการส่งบุคลากรให้เข้ารับการ ฝึกอบรมด้านการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา หรือมีการจัดทำโครงการพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษา โดยมีการเชิญผู้ที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาให้ความรู้ในงานด้านหลักสูตร จึงจะทำให้ครู สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาทำหลักสูตรของสถานศึกษาของตนเองได้อย่างถูกต้อง

2.1.5 การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กให้สามารถจัดหาและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการ จัดการเรียนการสอน ควรจะส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีให้กับครูผู้ดูแลเด็ก เพราะในปัจจุบันการใช้ สื่อนวัตกรรมของครูยังมีน้อย และต้องมีการพัฒนาตนเองให้เกิดความรู้ความสามารถในการใช้สื่อ เช่น การเข้ารับการฝึกอบรมหรือการเรียนรู้จากบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในการใช้สื่อ เพื่อที่จะทำให้ครูมีการ พัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยี แล้วนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดผลกับเด็กนักเรียนมากที่สุด

2.2 ในการพัฒนาด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีแนวทางในการพัฒนาดังหัวข้อต่อไปนี้

2.2.1 ควรมีการกำกับติดตามการดำเนินงานด้านการเงินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และให้มีบุคลากรปฏิบัติด้านการเงินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยเฉพาะ และควรมีการให้รายงานผลการดำเนินงานด้านการเงินให้เป็นปัจจุบันและถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ

2.2.2 แนวทางในการพัฒนาบุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานด้านการเงินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ผู้บริหารต้องมีการส่งเสริมบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการเงินเข้ารับการฝึกอบรมด้านการเงินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และให้เจ้าหน้าที่การเงินของหน่วยงาน ต้นสังกัดช่วยกำกับดูแลด้านการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กับครูผู้ดูแลเด็กด้วย

2.2.3 การส่งเสริมการทำงานแบบมีส่วนร่วมระหว่างคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในกิจกรรมต่าง ๆ นั้น การดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องมีการเชิญคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่เสมอ

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ในภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับสภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย อยู่ในระดับปานกลาง และรองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีการทำงานร่วมกันในระดับเครือข่ายมากยิ่งขึ้น และปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความพร้อม ทั้งทางด้านอาคารสถานที่ให้มีความปลอดภัยแก่เด็กนักเรียน และมีการสนับสนุนทั้งด้านสื่อการเรียนการสอนและงบประมาณจากหน่วยงาน ทั้งภายในและภายนอกมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของณัฐนิชา พลศรี ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดนครพนม (ณัฐนิชา พลศรี, 2564) กล่าวว่า หน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน มีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กให้มีความรู้ ทักษะและศักยภาพในการปฏิบัติงาน การส่งเสริมให้จัดอบรมการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านต่าง ๆ โดยมีการจัดทำแผนงานโครงการสนับสนุนเครือข่ายพัฒนาเด็กและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และการกำหนดรูปแบบและกิจกรรมความร่วมมือ ส่งเสริมเครือข่ายให้มีความเข้มแข็งตามบริบทแต่ละท้องถิ่นในการพัฒนาการจัดการศึกษา ซึ่งครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น กิจกรรมวันสำคัญประเพณีต่าง ๆ และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ชุมชนและทุกภาคส่วน ให้การสนับสนุนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยให้เด็กเข้าไปเรียนรู้จากสถานที่

จริง ในแหล่งเรียนรู้ของชุมชนและการบริหารจัดการศึกษาแบบการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ภายใต้การบริหารจัดการของผู้บริหารและบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. จากการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ในภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับสภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมากที่สุด และรองลงมา คือ ด้านบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้จัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยทั้งสี่ด้านคือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ และสามารถบริหารจัดการภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ ตรงตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี สอดคล้องกับวิมลวรรณ ศิริ ได้ศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี (วิมลวรรณ ศิริ, 2561) โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยอันดับที่ 1 ได้แก่ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนทุกภาคส่วน ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

3. ด้านที่มีค่า PNI Modified สูงสุด คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร เมื่อพิจารณาผลการวิจัยดังกล่าว พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ด้านวิชาการกิจกรรมและหลักสูตร เหตุเป็นเช่นนี้ เพราะในปัจจุบันยังพบปัญหาในด้านงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่หลายประการ ไม่ว่าจะเป็นงานในด้านหลักสูตรของสถานศึกษา การทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ รวมถึงการใช้และผลิตสื่อการเรียนรู้และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับธนกฤต หัตถิรัตน์ ได้ศึกษาการรูปแบบการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ธนกฤต หัตถิรัตน์, 2564) พบว่า ผลการประเมินมาตรฐานการศึกษาของศูนย์ด้านที่มีการปัญหาสูงสุด คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร เนื่องมาจากบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังขาดทักษะ ขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในงานด้านวิชาการ การจัดทำแผน การจัดทำหลักสูตร รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับครูผู้ดูแลเด็กไม่เพียงพอ ครูผู้ดูแลเด็กยังขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อสำหรับการเรียนการสอน การจัดมุมประสบการณ์ไม่ครอบคลุมกิจกรรมของเด็กตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ไม่มีการกำหนดนโยบายและแผนที่จะพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน ปัญหาด้านการนิเทศภายในด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ ขาดกระบวนการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ ครูผู้ดูแลเด็กยังขาดคุณภาพในเรื่องวิธีการเรียนรู้ของเด็ก จิตวิทยาและพัฒนาการของเด็ก เช่น ให้เด็กเรียนโดยท่องจำเพียง

อย่างเดียว ไม่ส่งเสริมให้เด็กใช้ความคิดตั้งแต่เล็ก การเร่งสอน อ่าน เขียน คิดเลข และปัญหาเกี่ยวกับ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บางท่านไม่ให้ความร่วมมือในการจัดทำหลักสูตรและยังขาดการ ประเมินผลการใช้หลักสูตร การรับเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสามขวบมาเรียนร่วมกับเด็กสามขวบ ทำให้ไม่ สามารถจัดประสบการณ์เรียนรู้ไม่ได้เท่าที่ควร

4. ด้านที่มีค่า PNI Modified ต่ำสุด คือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย เมื่อพิจารณาผลการวิจัยดังกล่าว พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการ ดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ซึ่งในปัจจุบันงานด้านอาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่ค่อยพบปัญหา เพราะว่าการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดสรรงบประมาณในการจัดสร้างอาคาร หลังใหม่ให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดทั่วประเทศ ทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความพร้อมทางด้าน อาคารสถานที่ และมีความปลอดภัยแก่เด็กนักเรียนเรียนรู้ สอดคล้องกับอุไรวรรณ ศรีสุข ที่ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี (อุไรวรรณ ศรีสุข, 2561) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านลักษณะทางกายภาพและ สภาพแวดล้อม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารเรียนและอาคารประกอบเพียงพอในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่สวยงาม สามารถดึงดูดใจเด็กให้มาเรียน และมีงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเพียงพอ เมื่อเปรียบเทียบกับเรื่องอื่น ๆ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากลักษณะทางกายภาพและสภาพแวดล้อมของศูนย์ฯ ไม่ว่าจะเป็นอาคารเรียนและ อาคารประกอบ ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่เพียงพอเหมาะสม สวยงามในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ จะดึงดูดใจให้ผู้ปกครองอยากส่งบุตรหลานให้มาเข้าเรียน มีการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ของเด็ก และจะส่งผลต่อภาพลักษณ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการศึกษาความต้องการ จำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ในภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับสภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.34) ส่วนค่าเฉลี่ยระดับสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.93) จากผลการ วิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระดับสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับสภาพที่พึงประสงค์เป็นรายด้านทุก ด้าน

ผลการจัดลำดับความสำคัญของการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตาม มาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ภาพรวมพบว่า ค่า PNIModified อยู่ระหว่าง 0.460 ถึง 0.505 ด้านความต้องการที่พบว่ามีค่า PNIModified สูงสุด มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ลำดับที่ 2 คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลำดับที่ 3 คือ ด้านบุคลากร ลำดับที่ 4 คือ ด้านการมีส่วนร่วม

ร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ลำดับที่ 5 คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ลำดับที่ 6 คือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

แนวทางในการการพัฒนาประสิทธิผลตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาครูผู้สอน ในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ผู้บริหารต้องมีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการพัฒนาตนเองในด้านการจัดทำแผนประสบการณ์เรียนรู้จากแหล่งอบรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น เพื่อที่จะได้ให้ครูนำมาจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก เพื่อที่จะได้รับพัฒนาอย่างถูกวิธีต่อไป และการส่งเสริมงานในฝ่ายวิชาการให้สามารถวางแผนและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของของศูนย์พัฒนาเด็ก ต้องมีการคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านงานวิชาการ ซึ่งจะทำให้การวางแผนการดำเนินงานด้านวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในด้านวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนคณะกรรมการติดตามและนิเทศการจัดการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ผู้ที่จะทำการนิเทศต้องเป็นผู้ที่เข้าใจถึงการจัดการศึกษา และสามารถให้คำชี้แนะแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้กับครูผู้สอน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษาและครูผู้ดูแลเด็ก สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในพัฒนาประสิทธิผลตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดของตนเอง เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำผลการวิจัยนี้ ไปประกอบการตัดสินใจในการวางแผนกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป
3. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนนโยบายเกี่ยวกับมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อพัฒนาคุณภาพของมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2559). *มาตรฐานการดำเนินศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ 2560-2579*. กรุงเทพมหานคร : פרקหวานกราฟฟิค.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ. กลุ่มพัฒนาการศึกษาปฐมวัย สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพมหานคร : פרקหวานกราฟฟิค.

- ณัฐธินิชา พลศรีดา. (2564). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดนครพนม. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เต็มศิริ สองเมืองและคณะ. (2563). สภาพการดำเนินงานและสภาพปัญหาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 40(5),14.
- ทาริกา ไทยธานี และ พรเทพ รู้แผน. (2560). การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง. *วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ*, 4(1), 27-28.
- ธนกฤต หัตถิรัตน์. (2564). รูปแบบการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(2), 36.
- เพ็ญโสภา เทพปิ่น และคณะ. (2558). สภาพและปัญหาการดำเนินการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย. *วารสารฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์*, 8(2), 1901.
- วัชรินทร์ เสมามอญ. (2559). สภาพและปัญหาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของบุคลากรในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ใน *วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วิมลวรรณ ศิริ. (2561). การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต*, 14(3), 230.
- สำนักงานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย. (2564). *ข้อมูลพื้นฐานของอปท*. เรียกใช้เมื่อ 15 กรกฎาคม 2564 จาก <https://shorturl.asia/V1iYU>.
- อุไรวรรณ ศรีสุข. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษาศังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 11(1),1127-1128.